

Št. OP-113-2015/4 R!
Ljubljana, 9.4.2015

Ministrstvo za zdravje
Ga. Milojka Kolar Celarc, ministrica
Štefanova ulica 5

1000 Ljubljana

Spoštovana gospa ministrica !

V Zvezi društev upokojencev Slovenije (v nadaljnjem: ZDUS) pozorno spremljamo dogajanja na področju zdravstvenega varstva, saj je to eno od področij, ki ga starejši in kronično bolni največ potrebujemo in je od njegovega delovanja neredko odvisno naše zdravje, kakovost življenja in življenje samo. To pa so največje vrednote, ki jih lahko ima človek nasploh, sploh pa v naših letih. In ker nas je v Sloveniji več kot 400.000 predstavljamo petino slovenskega prebivalstva.

Vsekakor je naš interes dobro, uspešno in učinkovito zdravstveno varstvo ter široko dostopne zdravstvene dejavnosti na vseh ravneh, področjih in območjih. Zadnje čase se po navedbah naših članov zadeve na teh področjih vse bolj slabšajo. Vse več je čakalnih dob, ki so hkrati tudi vse daljše ali v nekaterih primerih skoraj nerazumno dolge, saj je na listah čakanja že nekaj deset tisoč ljudi. Za mnoge so čakalne dobe tako dolge, da bo lahko za njih čakanje usodno. Zavedamo se in razumemo določene težave, s katerimi se srečujejo izvajalci zdravstvenih storitev, vendar menimo, da za vse čakalne dobe ni razlog le v pomanjkanju denarja in kadra, ampak tudi drugi organizacijski, družbeni, cehovski in drugi dejavniki. Med temi stopa vse bolj v ospredje tudi pričakovanja zdravnikov in drugih zdravstvenih delavcev po boljših plačah in dohodkih ter boljših delovnih pogojih.

Gotovo imajo zdravniki kot tudi ostali državljani in državljanke pravico izraziti svoje zahteve po spremembah sistema zdravstvenega varstva. Za te se zavzemamo tudi drugi in med temi tudi člani ZDUS. Ob tem pa smo ob nekaterih zadnjih zahtevah FIDES-a v zvezi z normativi in standardi zaskrbljeni. Še bolj nas skrbi njihova grožnja, da bodo stavkali, če njihov predlog normativov in standardov („Modra knjiga“) ne bo sprejet in celo vključen v kolektivno pogodbo za zdravnike. Bojimo se, da bi tako nekatere njihovo upravičene zahteve prerasle v izsiljevanje, ki bi šlo na škodo celotnega sistema zdravstvenega varstva in zavarovanih oseb v javnem zdravstvenem zavarovanju. Zaskrbljeni smo glede načina, kako želijo doseči uveljavitev nekaterih svojih zahtev, nad njihovo vsebino in ne nazadnje nad izsiljevanjem mimo zakonskih določil, kar je v pravni državi nesprejemljivo. V preprečitvi takega scenarija imate vso našo podporo. Pri tem verjamemo, da boste zmogli dovolj moči, da preprečite posledice, da katerih bi utegnilo priti, če bi v celoti popustili zahtevam FIDES-a.

Tudi mi podpiramo zahtevo po čim prejšnjem sprejemu in uveljavitvi normativov in standardov. Ob tem pa je potrebno upoštevati zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, ki glede tega povsem jasno določa pristojnosti in pooblastila posameznih deležnikov v sistemu za njihovo sprejemanje oziroma določanje. Država je dolžna sprejeti merila za mrežo javne zdravstvene dejavnosti in mrežo samo za sekundarno in terciarno raven. Pri tem ZZVZZ tudi določa, da so ta merila in mreža sama sestavina nacionalnega programa zdravstvenega varstva, ki ga sprejema Državni zbor. Ta merila se v veliki meri nanašajo na potrebne oziroma načrtovane kadre oziroma profile zdravstvenih delavcev. Torej to ne more biti predmet kolektivne pogodbe za zdravnike. Najprej bi s to prakso bil kršen zakon, po drugi strani pa bi bili iz določanja meril za mrežo bili izključeni ostali, še kako pomembni zdravstveni delavci kot so medicinske sestre in tehniki, laboratorijski tehniki, fizioterapevti, radiologi itd. Verjamemo, da boste ob upoštevanju teh pravnih in drugih stališč uspešni in preprečili nezakonito ravnanje na enem izmed izredno pomembnih področij zdravstvene politike, za katero je Vlada prva odgovorna.

Podobno je glede normativov in standardov pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, katerih sprejem je tako vključen med zahteve sindikata zdravnikov in zobozdravnikov. Tudi ti naj bi bili sestavni del kolektivne pogodbe, kar je v nasprotju z ZZVZZ, saj je za to pristojen ZZVS ob soglasju Vlade. Sprejetje tega njihovega predloga bi bil prav tako v nasprotju z veljavno zakonodajo. Po drugi strani pa nikjer na svetu ne postavljajo in predpisujejo zdravniki (ali drugi zaposleni) sebi normative, ampak je to funkcija delodajalca oziroma plačnika storitev. Od standardov in normativov, ki si jih lahko predpisujejo posamezne poklicne skupine so standardi obravnav oziroma diagnostičnih, terapevtskih ter rehabilitacijskih postopkov, določeni higiensko tehnični in varnostni standardi itd.

Takšna razmejitev pooblastil v zvezi z normativi in standardi seveda ne pomeni, da se deležnikom v sistemu zdravstvenega varstva o njih ni treba dogovarjati in iskati kompromise ter skupne sprejemljive rešitve. Ob tem pa morajo upoštevati potrebe in realne možnosti zadovoljevanja potreb in interesov, ki pa so vedno na strani zavarovanih oseb in izvajalcev. Pri tem ne bi smelo biti izsiljevanja enih na račun drugih. Zelo pomembno se nam zdi, da se doseganje normativov in standardov načrtuje dolgoročno in izvaja postopno, da se zagotovi tudi vzdržnost financiranja zdravstvenega sistema.

Upokojenci smo posebej zaskrbljeni glede tega, kaj nas (in druge zavarovane osebe) čaka v primeru, da bi ministrstvo oziroma Vlada pred pritiski s strani FIDES-a popustila. Po ocenah bi namreč sprejem normativov, ki se nanašajo na število zdravnikov pomenil povečanje njihovega števila na primarni ravni za okrog 20 %. Do povečanja potrebnega števila zdravnikov bi prišlo tudi zaradi podaljšanja potrebnega normiranega časa za posamezen poseg. Oboje skupaj bi pomenilo potrebna dodatna finančna sredstva (za okrog 30 %), ki jih v javni finančni državi ta hip skoraj gotovo ni. Rezultat bi bil širitev in povečevanje doplačil, preusmerjanje pacientov v zasebne ali samoplačniške ordinacije, daljšanje in podaljševanje čakalnih dob, vse več privatizacije. Vse to vodi v razsutje javnega sistema zdravstvenega

zavarovanja in javne zdravstvene dejavnosti. Prav tega se bojimo, saj lahko pripelje do pojavov, ki nam jih naši člani opisujejo že zdaj in sicer da do potrebne storitve in obravnave v razumnem času pridejo le tisti, ki imajo denar in so del tega pripravljeni plačati za storitve, opravljene v samoplačniški ambulanti.

Verjamemo, da boste na ministrstvu in na Vladi odločno zastopali interese prebivalstva Slovenije po boljšem zdravju in do dostopnosti do potrebni zdravstvenih storitev vsem ne glede na njihov socialni oziroma ekonomski položaj in za ohranitev bistvenih načel našega dosedanjega sistema kot so solidarnost, enakost, nediskriminatornost, pravičnost in visoka stopnja socialne in zdravstvene varnosti. V teh naporih vas bomo vsestransko podprli. Ne pričakujemo nič posebnega, saj se zavedamo ekonomske situacije in možnosti države, a vendarle so te vrednote uresničljive tudi v naših sedanjih razmerah.

Članice in člani Komisije za ZV starejših ZDUS

Martin Toth
Dunja Obersnel Kveder
Francka Četković
Andreja Peternelj

Predsednica ZDUS
Dr. Mateja Kožuh Novak